

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 20 lipca 2023 r.

RPS-IV.431.5.2023

Pan
Dariusz Kosno
Burmistrz Gminy Opoczno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² oraz § 11 umowy nr 90 z dnia 14 marca 2022 r. o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” przez Gminę Nowe Opoczno³, od 19 czerwca 2023 r., w Urzędzie Gminy Opoczno, 26-300 Opoczno, ul. Staromiejska 6, przeprowadzona została kontrola, której przedmiotem była realizacja w 2022 r. programu „Posiłek w szkole i w domu” moduł 1 i 2. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Na podstawie upoważnień Wojewody Łódzkiego z 16 czerwca 2023 r.⁴, czynności kontrolne przeprowadził zespół kontrolerów w składzie:

- Nikola Wyszowska – inspektor wojewódzki w Oddziale Wsparcia i Integracji Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej (upoważnienie nr 103/2023), pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów,
- Monika Stegliška – starszy inspektor w ww. Oddziale, członek zespołu kontrolerów (upoważnienie nr 102/2023),
- Katarzyna Kaczorowska-Kowalczyk – starszy specjalista w ww. Oddziale, członek zespołu kontrolerów (upoważnienie nr 101/2023).

---

1 (Dz. U. z 2020 r. poz. 224)

2 (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.)

3 zwanej dalej Gminą

4 akta kontroli, str. 14, 16, 18

Zgodnie z zaświadczeniem Miejskiej Komisji Wyborczej w Opocznie, w okresie objętym kontrolą funkcję Burmistrza Gminy Opoczno pełnił Pan Dariusz Kosno, który został wybrany w wyborach bezpośrednich 4 listopada 2018 r.⁵

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie⁶. Ośrodek jest samodzielną jednostką organizacyjną, nieposiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy. MGOPS jest bezpośrednim realizatorem zadań własnych gminy, zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, określonych w przepisach obowiązującego prawa - głównie w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁷.

W toku kontroli wyjaśnień udzielały:

- Aneta Lengier Kierownik w Dziale Świadczeń z Pomocy Społecznej MGOPS w Opocznie oraz

- Anna Bronatek Główny Księgowy w MGOPS w Opocznie, na podstawie pisemnych upoważnień.⁸

Celem kontroli było dokonanie oceny, czy w 2022 r. Gmina realizowała program „Posiłek w szkole i w domu” moduł 1 i 2⁹ zgodnie z postanowieniami Umowy nr 90 z dnia 14 marca 2022 r.¹⁰ zawartej pomiędzy Wojewodą Łódzkim reprezentowanym przez Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej a Gminą Opoczno reprezentowaną przez Burmistrza Gminy, o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” moduł 1 i 2 oraz zweryfikowanie prawidłowości wydatkowania środków finansowych pochodzących z dotacji budżetu państwa. W związku z tym w trakcie kontroli sprawdzono:

- a) zgodność realizacji Programu z uchwałą nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023¹¹, co wynika z § 4 ust. 1 Umowy,
- b) sposób wykonania postanowień Umowy,

---

5 akta kontroli, str. 26

6 zwany dalej MGOPS

7 (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268)

8 akta kontroli, str. 27, 28

9 zwanego dalej programem

10 zwana dalej Umową

11 Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007); zwana dalej Uchwałą

- c) prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa, pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz wysokości wykorzystanej dotacji a stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania dotacją z budżetu państwa zgodnie z zapisami art. 175 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

W toku kontroli zbadano całą dokumentację, potwierdzającą realizację umowy, okazaną kontrolerom.

Biorąc pod uwagę dokonane ustalenia, które zostały opisane w dalszej części, działalność Gminy w obszarze będącym przedmiotem kontroli należy ocenić pozytywnie.

Na podstawie Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 r.,¹² przekazanego 9 stycznia 2023 r. za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej oraz przedstawionych w trakcie kontroli dokumentów kontrolerzy ustalili, że:

1. Na realizację Programu w 2022 roku Gmina poniosła wydatki w kwocie 813 919 zł, z czego na:

– zasiłki celowe na zakup żywności	261 240 zł,
– posiłki wydane na podstawie decyzji administracyjnej	403 600 zł,
– posiłki wydane bez decyzji administracyjnej	16 133 zł,
– świadczenia rzeczowe	13 530 zł,
– dowóz posiłków	119 416 zł.

Uchwałą Nr III/42/2018¹³ z 21 grudnia 2018 r. Rada Miejska w Opocznie podwyższyła kryterium dochodowe do 150%, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt. 2 ustawy z o pomocy społecznej uprawniająca do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w ramach programu.

Gmina realizowała działania dotyczące zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dla n.w. adresatów programu:

- 172 dzieci do 7 roku życia,
- 298 uczniów,
- 543 osób znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

---

12 akta kontroli, str. 20-25

13 akta kontroli, str. 71

Powyższe dane wykazane zostały w Sprawozdaniu z realizacji programu za I - XII 2022 r.¹⁴

Z danych zawartych w sprawozdaniu¹⁵ wynika, że wsparcie zapewniające pomoc realizowane było w formie:

- posiłków,
- zasiłków celowych na zakup żywności,
- świadczeń rzeczowych,
- dowozu posiłków.

2. W 2022 r. Program w formie zapewnienia posiłku (obiadu) dla dzieci realizowano w 18 placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy:

- Zespole Szkół Prywatnych w Opocznie,
- Zespole Szkół Samorządowych nr 1,
- Szkole Podstawowej nr 2,
- Szkole Podstawowej nr 3,
- Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym „Centrum Edukacji i Rozwoju”,
- Zespole Szkół Powiatowych,
- Szkole Podstawowej w Januszewicach,
- Szkole Podstawowej w Ogonowicach,
- Szkole Podstawowej w Sielcu
- Szkole Podstawowej w Mroczkowie Gościnnym,
- Szkole Podstawowej w Bielowicach,
- Szkole Podstawowej w Bukowcu Opoczyńskim,
- Szkole Podstawowej w Modrzewiu,
- Szkole Podstawowej w Libiszowie,
- Szkole Podstawowej w Kraśnicy,
- Szkole Podstawowej w Wyganowie,
- Szkole Podstawowej w Dzielnej,
- Szkole Podstawowej w Woli Załęznej

oraz w 1 placówce spoza terenu Gminy:

- Szkole Specjalnej Przystosowanej do Pracy w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, Barycz 64, 26-200 Końskie.

---

14 akta kontroli, str. 20-25

15 akta kontroli, str. 20-25

Osiem placówek na terenie Gminy posiadało własne kuchnie, w których były przygotowywane posiłki, osiem placówek korzystało z posiłków przygotowywanych i dostarczanych z innych placówek na terenie Gminy, natomiast dwie placówki korzystały z cateringu Fundacji „Ostoja” im. Siostry Klaryski Stanisławy z Opoczna. Posiłki między placówkami były dostarczane przez firmę P.H.U HADAX Andrzej Wędzikowski na podstawie zawartej z MGOPS w Opocznie umowy¹⁶

3. Jak wyjaśnił Kierownik MGOPS¹⁷, każda z placówek dysponuje odpowiednimi warunkami do wydawania posiłków dla dzieci w dniach zajęć szkolnych. W okresie objętym kontrolą, pomoc w postaci posiłku udzielana była ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, a wartość posiłku oraz jego przygotowywanie było zgodne z zasadami zdrowego żywienia. Posiłki jakie otrzymywały dzieci korzystające z programu były takie same pod względem jakościowym i ilościowym jak pozostałych dzieci, co wynika z protokołów doraźnych kontroli przeprowadzanych przez pracowników MGOPS w stołówkach szkolnych (monitoring),¹⁸ o którym mowa w pkt.7 niniejszego dokumentu.

W dni wolne od nauki szkolnej, tj. w czasie ferii i wakacji, Gmina udzielała pomocy w ramach programu zgodnie z wnioskiem rodziny tj. w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności.

4. Gmina podjęła Uchwałę¹⁹ uprawniającą Dyrektora placówki do wydania posiłku bez wywiadu środowiskowego oraz decyzji administracyjnej. W okresie objętym kontrolą do tej formy pomocy zgłoszono 23 dzieci. Dyrektor placówki sporządzał informację o liczbie osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku w ramach programu bez wydawania decyzji administracyjnej i wywiadu środowiskowego.²⁰
5. Gmina udzielała wsparcia osobom dorosłym w ramach programu w formie zasiłku celowego na zakup żywności, posiłku, świadczeń rzeczowych w postaci paczek żywnościowych. Posiłki dla 51 dorosłych były sporządzane i wydawane w Fundacji „OSTOJA” im. Siostry Klaryski Stanisławy z Opoczna, ul. Westerplatte 2.
Świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (paczek) zostały wydane 80 osobom.

---

16 akta kontroli, str. 58-64

17 akta kontroli, str. 30-31

18 akta kontroli, str. 76-119

19 akta kontroli, str. 72-73

20 akta kontroli, str. 287-288

6. W trakcie analizy dowodów księgowych kontrolerzy ustalili, że środki finansowe pochodzące z programu nie były wykorzystane na posiłki, w których skład wchodziły wyroby cukiernicze oraz napoje gazowane, co było zgodne z treścią § 4 ust 5 Umowy.
7. Na podstawie § 4 ust. 8 Umowy²¹ Gmina zobowiązana była do podjęcia nadzoru nad zadaniem realizowanym w ramach Programu, poprzez monitorowanie jakości posiłków, systematyczności udzielania pomocy i właściwego dokumentowania wydatkowania środków finansowych.
- Pracownicy ośrodka prowadzili monitoring w powyższym zakresie w placówkach na terenie Gminy. Z podejmowanych działań sporządzano protokoły, do których zostały załączone jadłospisy.²²
8. Na podstawie § 5 ust. 3 Umowy, Wojewoda Łódzki udzielił Gminie dotacji w ogólnej wysokości 608 629 zł, z czego 513 629 zł na posiłek, zasiłek lub świadczenie rzeczowe i 95 000 zł na dowóz posiłków. 1 grudnia 2022 r. został podpisany Aneks²³ do Umowy uwzględniający przesunięcia kwot udzielonej dotacji i tak, na posiłek, zasiłek, świadczenie rzeczowe 498 629 zł i dowóz posiłków 110 000 zł, łącznie 608 629 zł. 30 grudnia 2022 r. Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanej dotacji w wysokości 58 153,62 zł. Gmina wykorzystała dotację w wysokości 550 475,38 zł.²⁴

Otrzymałą dotację Gmina wykorzystała w całości przeznaczając ją na:

– wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności	180 256 zł,
– świadczenia rzeczowe	9 336 zł,
– posiłki przyznane decyzją administracyjną	278 484 zł,
– dowóz posiłków	82 399 zł.

Środki finansowe pochodzące z dotacji, zgodnie z § 5 ust. 6 Umowy, Gmina zobowiązana była wykorzystywać sukcesywnie w każdym miesiącu. W oparciu o ewidencję księgową kontrolerzy ustalili, że środki dotacji były wykorzystywane w poszczególnych miesiącach w następujących wysokościach, natomiast w miesiącach od stycznia do marca Gmina wydatkowała środki własne w ramach programu (w zł):

---

21 Umowa nr 90 z dnia 14 marca 2022 r., o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach wspierania finansowego gmin w ramach 1 i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”

22 akta kontroli str. 76-119

23 Aneks nr 1 z dnia 1 grudnia 2022 r. do Umowy nr 90 o udzielenie dotacji celowej budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego gminy, w ramach 1 i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”

24 w sprawozdaniu rocznym została wykazana kwota w zaokrągleniu 550 475 zł

Miesiąc	Kwota wykorzystanej dotacji (zł)	Procentowe wykorzystanie dotacji
styczeń	0,00	0,00 %
luty	0,00	0,00 %
marzec	0,00	0,00 %
kwiecień	110 849,60	20,14 %
maj	51 446,00	9,35 %
czerwiec	112 668,38	20,47 %
lipiec	12 600,00	2,29 %
sierpień	17 250,00	3,13 %
wrzesień	45 467,00	8,26 %
październik	47 502,18	8,63 %
listopad	64 424,50	11,70 %
grudzień	88 267,72	16,03 %
Razem:	550 475,38	100,00 %

9. Zgodnie z § 7 ust. 1 Umowy Gmina zobowiązana została do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonanych z tych środków. Sposób prowadzenia ewidencji księgowej wydatków umożliwił identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

10. Szczegółowej kontroli poddano 100% dowodów księgowych (faktury, listy wypłat zasiłków celowych, wyciągi bankowe), stanowiących podstawę poniesienia wydatków na realizację Programu na łączną kwotę 813 919 zł.

W wyniku analizy dowodów źródłowych²⁵ ustalono, że:

- wszystkie poniesione wydatki dotyczyły kosztu zakupu posiłków, wypłat świadczeń na zakup posiłków, zakupu produktów żywnościowych oraz kosztów dowozu (wyłącznie koszty zakupu paliwa)
- wypłaty zasiłków dokonywane były na konto bankowe oraz w kasie,
- wydatki na posiłki dla dzieci dożywianych w placówkach oświatowych dokonywane były przelewami na podstawie not księgowych i faktur z dołączonymi do nich listami dzieci korzystających z dożywiania.

11. Na podstawie § 5 ust. 9 Umowy²⁶ Gmina zobowiązała się zapewnić udział środków własnych w kosztach realizacji zadania w wysokości nie mniejszej niż 31 % całkowitego kosztu realizacji zadania w 2022 r.

Odnosząc się do kwot wykazanych w Sprawozdaniu i ujętych w ewidencji księgowej, całkowity koszt zadania wyniósł 813 919 zł. Gmina środkami własnymi sfinansowała wydatki w kwocie 263 443 zł. Udział Gminy w kosztach zadania wyniósł zatem 32,36 %, czym spełniony został wymóg zawarty w Umowie.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, należy stwierdzić, że dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek szkole i w domu”, otrzymana przez Gminę w 2022 r., wykorzystana została w terminie i zgodnie z przeznaczeniem.

Kierownik jednostki kontrolowanej nie zgłosił pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń do Projektu wystąpienia pokontrolnego z 4 lipca 2023 r.

Z uwagi na niestwierdzenie uchybień i nieprawidłowości odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, iż stosownie do zapisów art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**

---

²⁶ Umowa nr 90 z dnia 14 marca 2022 r., o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach wspierania finansowego gmin w ramach 1 i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”